

II SORGINAK X.

I ELHEKETA: ASTE HUNTAKO ELHEPIDEA.

- 1 Sorgiak hunkiak dira?
- 2 Nola beldur-arazten dituzte sorginak
- 3 Nor ez da mintzo? Nor mintzatu da gutxiak.

LUIXAK.—Oi zer harritzekoa, egia balinbadiozu!

MARIAK.—Egia? Sinhesten ahal duzue ez naizela jostagura... Eta hainbertzenarekin, berriz ere sekulako azantzak etxe guzian...

XOBADINAK.—Arratoim zombait zintuketen, han, selauran, buruaren gainean.

MARIAK.—(Bixi-bixia:) Bainan, Xobadina, arratoinek ez zuten paper hura...

XOBADINAK.—Hala da hori ere. Ez dakit ori nik!...

Oro ixilik, bultano bat, lancean ari gehientsuak.

JOANNAK.—Ez naiz orai harritzen, hainbertze berri baitabila, egun hautan, herrian.

MARIAK.—Zer berri?

JOANNAK.—Ori, zombait gau hautan guzietan, argi handi ezu harat hunat badabilzala zuen etxe ondoan, hil herrietan, *Errikaxaron* ere bai.

XANETAK.—Gure etxe-ondoan? argiak?

JOANNAK.—Bai, eta gero diote, hil herrietako kurutze handiaren gainetik hegaldatzen ikusi duela *Mibimotxeneko* Mariak, halako bat, erdi gizon, erdi xori, harrigarri itsusia.

KATIXAK.—Bai, eta zer diote oraino? *Erramunttoineko* Piarresi bidera athera zaiola, *Buztingo-errekan*, xaal edo aratxe bat egiazki izigarria. Ahal duen bezala eskapatu da; bainan, gero, etxeratu denean, eta bere gerthakaria kondaturik, begiak, beldurrarekin bezala, harat itzuli dituelarik, xaal itsusi espantagarria ikusi dute berriz Piarresen eta haren ondotik etxeko guziek, han, athe-motzaren gainean, lephoa luze luzea, begi handi batzuekin, begi handi horiek sua zariotela. (*Guziek, beldurrarekin edo alegia, burua itzultzen dute Bordaxuriko athe alderdira.*)

MARIAK.—Ez ahal zaku xaala hemen agertuko, Mahuma Ingumarekin?

XANETAK.—Azken judizioa hurbildua ez othe dugu, ene ama zenak lehenago erraiten zuen bezala? (*Ixil ixila, berriz ere, guziak*)...

BENITAK.—Hots! Joanna, Josepa, Katixa, joanen gira etxera? hamekak eta erdiak ditugu berehala!

JOSEPAK.—Hala hala da, eta lana ere bururatuxea dugu, ene ustez.

JOANNAK.—Bai, eta bertzalde, gauerdik ez ginduzke bidean atxeman behar. Gaur aditu gauza horiek orok nahasi naute arras, eta ez naiz batre nere buruari fida.

KATIXAK.—(*Xutitzean:*) Brrr! hotzez ala beldurrez ez dakit, bainan, ikaran nago ni ere... Goazen!

BENITAK. Gau on, andre Xobadina, Kattalin eta Luixa; bihar arte, Maria eta Xaneta. Ongi zeina zaitze gaur, etxean sartzean! (*Badoazi kanporat, alegia eta etxerat.*)

III ADITZ IKASKUNTZA.

31. *bahinbadiotzu* 32 *sua zariotela*

33. *ez ginduzke* 34 *nahasi naute*

31 ERRAN. *Conjugaison forte. Indic. Prés.*

Nik diot	= je dis	ps
Hek diok/n	= tu dis	
Zuk diozue	= vous dites	
Harek dio	= il dit	
Guk dioque	= nous disons	
Zuek diozue	= vous dites	
Heiek diote	= ils disent	

32. JARIO = *laisser couler, verser.*

Indicatif présent. Obj. singulier

Nik dariot (1)	= je le laisse couler
Zuk dariozu	= vous le laissez couler
Harek dario	= il le laisse couler
Guk darioque	= nous le laissons couler
Zuek dariozue	= vous le laissez couler
Heiek dariote	= ils le laissent couler

Indicatif imparfait. Objet singulier

Nik nariön	= je le laissais couler
Zuk zinariön	= vous le laissiez couler
Harek zario	= il le laissait couler
Guk zinariön	= nous le laissions couler
Zuek zinariöten	= vous le laissiez couler
Heiek zariöten	= ils le laissaient couler

Objet pluriel

Nik nariyhor	= je les laissais couler
Zuk zinariyhor	= vous les laissiez couler
Harek zariyhor	= il les laissait couler
Guk zinariyhor	= nous les laissions couler
Zuek zinariyhöten	= vous les laissiez couler
Heiek zariyhöten	= ils les laissaient couler

(1) *dariyhot* = je les laisse couler.
 Élément pluriel dans Zk après i.